

- KATE, C. G. B. TEN (1949): Ornithologie van Nederland, 1948, 2e en 1949, 1e mededeling. Limosa, 22.
OOMEN, H. A. P. C. (1924): Een nieuwe Hollandse broedvogel: de Oeverloper (*Tringa hypoleucos* L.). Ardea, 13.
WITHERBY, H. F., c.s. (1947): The handbook of British birds, Vol. IV.

De broedende slechtvalk, *Falco peregrinus* Tunst., in het seizoen 1950

door

A. B. WIGMAN

(met 2 tekstfiguren)

(With summary: Breeding Peregrine 1950)

Op 6 April 1950 werd de slechtvalk nagenoeg terzelfde plaatse als in 1949 (zie Limosa, 22, p. 337—341) broedende aangetroffen door de heren R. HOLTHUIS en J. Ex. Dezelfde dag zag ook ik de beide vogels roepend en kringend boven het nestterritorium. Het horst, dat 3 eieren bleek te bevatten (zie fig. 1), bevond zich wederom in een kleine groep grove dennen, z.g. vliegmast, aan de rand van een reeds weer begroeide zandverstuiving. Hoogte $\pm 3\frac{1}{2}$ m en afstand van het horst '49 ongeveer 350 m (zie fig. 2). Er werd zo min mogelijk bezoek gebracht aan het milieu en 14 April berichtte de heer J. PHILIPPONA mij, dat alles nog in orde was, terwijl ook 22 April het ♂ ter plaatseesignaleerd werd, evenals op 30 April. Wij meenden derhalve, dat alles een gunstig verloop zou hebben, niettemin bleken bij een ingesteld onderzoek enkele dagen nadien de eieren helaas uit het horst te zijn verdwenen. Er zijn tekenen die er op wijzen dat zulks door 's mensen hand geschiedde. Middeledertijd vond de heer J. STOFFEL de vogel d.d. 21 Mei — toen ik wegens de Club-excursie naar het Zwanenwater afwezig was — opnieuw broedend in een 7 à 8 m hoge kroonden, enkele km noord-oostelijker. Dit nest — oorspronkelijk, evenals de voorgaande twee, door een kraai gebouwd — bevatte op onze inspectie de volgende dag twee eieren en onverwijd werden deugdelijke maatregelen getroffen om de boom door omwikkeling met prikkeldraad onbeklimbaar te maken. Na mijn terugkeer van het Ornithol. Congres in Zweden bleek het horst tot ons grote leedwezen verlaten en het legsel verdwenen; vermoedelijk is zulks door kraaien geschied, want de boom was stellig niet beklommen. Ik houd het ervoor, dat de eieren onbevruucht zijn geweest en om die reden door het paar werden verlaten. Dit vertoonde zich sindsdien zelden meer in de omgeving.

Het schijnt bij deze soort veel voor te komen, dat het tweede broedsel geheel of ten dele schier is. B. H. RYVES schrijft in zijn "Bird-life in Cornwall" (London, 1948) hieromtrent de volgende merkwaardige bevindingen:

Foto J. PHILIPPONA

Fig. 1. Nest en eieren van de slechtvalk, *Falco peregrinus* Tunst. ; 14 April 1950.

Foto J. PHILIPPONA

Fig. 2. Nestboom van de slechtvalk, *Falco peregrinus* Tunst. ; horst in het snijpunt der pijltjes. 14 April 1950.

"The result of second layings is often disastrous, for most if not all the eggs are usually infertile or at best only one or two youngsters are reared. If by human interference, or accident of Nature, a pair of birds is forced to breed out of season, are the resulting young as physically fit to face the hazards of their lives as they would have been if born at the normal season?"

RYVES had van 1930—1946 tal van slechtvalkhorsten onder controle; voor zoveel het betreft de onvruchtbaarheid in tweede broedsels, ontleen ik er enige waarnemingen aan:

- a. "Nest robbed. Second clutch of 3 eggs laid in another eyrie (peregrines when robbed, always seek a new eyrie). On June 10th, the falcon was only brooding 2 eggs; one had disappeared. On June 19th, falcon still on 2 eggs, but on the 22nd the eyrie was empty and deserted. I am certain no human agency had been at work in this time. Incubation had been in progress for well over the hatching period and I could only assume that the eggs were all infertile and had been taken by a gull after they had been abandoned.
- b. First clutch robbed. A second clutch was laid — number unknown — in an eyrie a while away, from which one young flew.
- c. On July 4th there was no peregrine to be seen anywhere and I came to the conclusion that all the eggs were infertile and had at last been deserted."

Vrijwel het gehele herfst- en winterseizoen bemerkte ik slechtvalken in het bedoelde gebied; of deze tot het broedpaar behoorden of als trekkers moeten worden beschouwd, valt niet uit te maken. Hun gehechtheid aan het territorium zou voedsel geven aan de eerste opvatting.

Summary: *Breeding of the Peregrine in the Netherlands* (1950)

In 1949 the Peregrine Falcon did an attempt to breed on the diluvial accretion in the centre of the Netherlands, a poor district of deserted sanddunes with scattered *Pinus sylvestris* (cf. Limosa, 22, p. 337—341). The birds came back in this area 1950 and a nest was found in a little copse of pine-trees, near the site of the previous year (height about 3.50 m); April 6th it contained 3 eggs, which were unfortunately robbed. A second brood with 2 eggs was discovered May 21th about 2 km away at the edge of a wood and again in an old crow nest in a *Pinus* (7 à 8 m). Probably the clutch was infertile, for it was left when we visited the eyrie a month later. The tree had been made inaccessible by barbed wire and there were no signs that someone had nevertheless climbed up the tree. To our deep regret both attempts of 1950 did also turn out unsuccessful. Hitherto the birds raised their young safely only once (1948), as far as our knowledge goes.

De turkse tortel, *Streptopelia d. decaocto* Friv.,
thans ook broedvogel in Nederland

door

J. N. VAN DEN BRINK

(with summary: First breeding-case of *Streptopelia decaocto* in the Netherlands)

De turkse tortel, die vanuit het Zuidoosten van Europa zijn broedgebied wonderlijk snel heeft uitgebreid naar het Noorden en het Westen, heeft ook onze noordelijkste provincie Groningen bereikt. In de zomer van 1950 heeft zich namelijk een paartje van deze soort in de tuin van de R.K. Pastorie te Musselkanaal gevestigd.